Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok VIII Wilno, dn. 25 stycznia 1934 r. Nr. 2

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Redakcja: Wilno, z. Bernardyński 6, m. 1. Administracja: Wilno, ul. Metropolitalna 1. P. K. O. 80.833

Ogłoszenia: Cała strona 48 zł., ½ str. 24 zł., ¼ str. 12 zł., ⅛ str. 8 zł.

Prenumerata: Rocznie 15 zł., półrocznie 8 zł., Nr. pojedyńczy 80 groszy

Elegi vos et posui vos, ut eatis et fructum adferatis. *Joan. 15. 16.*

TREŚĆ ZESZYTU.

„DOM POLSKI“ W JEROZOLIMIE.

Zarząd „Domu Polskiego“ w Jerozolimie zwarca się do społeczeństwa katolickiego w Polsce z odezwą następującej treści:

Tysiąc dziewięćset lat mija w tym roku od chwili, w której „Pan nad Panami“ i „Król nad Królami“ złożył z siebie na Golgocie ofiarę Ojcu Swemu, by pojednać stworzenie ze Stwórcą. Z tej racji Ojciec św. Pius XI ogłosił nadzwyczajny Jubileusz. Tłumy pielgrzymów z wszystkich krajów śpieszą do Ziemi św., aby pomodlić się na miejscach, na których dopełniły się największe i najświętsze tajemnice naszego odkupienia.

Chcąc ułatwić jak najliczniejszym rzeszom naszego katolickiego społeczeństwa zwiedzenie tej Ziemi, w której narodził się, żył i umarł Zbawiciel, Jego Eminencja Ks. Prymas Polski nosi się z zamiarem wybudowania z ofiar katolików — Polaków odpowiedniego dla pielgrzymów naszych domu w Jerozolimie, w pobliżu Golgoty i Bazyliki Grobu Pańskiego. Katolicy innych narodowości oddawna już takiemi domami rozporządzają w Mieście św. Całą naszą natomiast własność w Ziemi św. stanowi aż nader skromny „Dom Polski“ w Jerozolimie, który liczy zaledwie siedm pokojów gościnnych!

Coprawda, świat cały przeżywa obecnie trudne czasy. Jeśli mimo to Zarząd „Domu Polskiego“ przystępuje do rozpoczęcia zbierania funduszów na cele przyszłego domu dla pielgrzymów naszych w Jerozolimie, to czyni to głównie dlatego, że rok bieżący jest Rokiem świętym, w którym Golgota nowe święci triumfy. Czyżby Polska zmartwychwstała, Polska katolicka, nie pragnęła gorąco, aby jaknajliczniejsze rzesze Jej Synów i Cór pośpieszyć mogły ku Ojczyźnie uwielbianego Mistrza, aby odnowić swą miłość do Chrystusa na tych najdroższych miejscach św., na którzch — lat temu 1900 — spełniły się największe i najchwalebniejsze tajemnice naszego zbawienia?

Do nich przeto, do tych Pobożnych Dusz, które odczuwają słodką tęsknotę ku Nazaret, Betleem, Jeruzalem, do tych Miłośników Chrystusowych, którzy chcą lepiej poznać swego Mistrza, do tych wszystkich, którzy pragną szerzyć „królestwo Chrystusowe“, zwraca się niniejszem Zarząd „Domu Polskiego“ w Jerozolimie z uprzejmą prośbą, aby zechcieli łaskawie przyczynić się, w miarę możności, datkiem do urzeczywistnienia tego ze wszech miar godnego poparcia celu. Za każdą najmniejszą nawet ofiarę Zarząd „Domu Polskiego“ w Jerozolimie składa zgóry najserdeczniejsze „Bóg zapłać“.

Konto w P. K. O. № 190.096 „Dom Polski“ w Jerozolimie.

Rok VIII Wilno, dn. 25 stycznia 1934 r. Nr. 2

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE WILEŃSKIE

DWUTYGODNIK KAPŁAŃSKI

Redakcja: Wilno, z. Bernardyński 6 m. 1. Administracja: Wilno, ul. Metropolitalna 1. P. K. O. 80.833

Ogłoszenia: Cała strona 48 zł., ½ str. 24 zł., ¼ str. 12 zł., ⅛ str. 8 zł.

Prenumerata: Rocznie 15 zł., półrocznie 8 zł., Nr. pojedynczy 80 groszy

Elegi vos et posui vos, ut eatis et fructum adferatis. *Joan. 15. 16.*

DZIAŁ URZĘDOWY

ZARZĄDZENIA STOLICY APOSTOLSKIEJ

Dekret kanonizacyjny św. Andrzeja Huberta Fournet'a.

Dnia 4 czerwca 1933 r. został ogłoszony uroczyście Dekret Ojca św. o zaliczeniu w poczet świętych bł. Andrzeja-Huberta Fournet'a, zmarłego w wieku 82 lat dnia 13 maja 1834 roku, z wyznaczeniem obchodu jego uroczystości na tenże dzień 13-go maja, jako Wyznawcy, w całym Kościele katolickim.

(*Acta Ap. Sedis,* t. 25, str. 417—428).

700-lecie zakonu Sług Maryi.

W roku 1933 zakon Sług Maryi obchodził 700-letnią rocznicę swego powstania. Ojciec św., korzystając z tej okazji, skierował w dniu 16 lipca 1933 r. do przełożonego jeneralnego tego zakonu specjalne pismo, w którem podnosi zasługi zakonu i wylicza wybitne osoby, do niego należące, jak św. Filipa Benicjusza i in.

(*Acta Ap. Sedis*, t. 25, str. 434).

ZARZĄDZENIA ORDYNARJATU ARCYBISKUPIEGO

Dekret o nowem rozgraniczeniu parafij Marcinkańce—Orany.

ROMUALDUS JAŁBRZYKOWSKI
Dei et Sanctae Sedis Apostolicae gratia
ARCHIEPISCOPUS - METROPOLITA VILNENSIS
S. Th. M.

In perpetuam rei memoriam.

Gregis Nobis commissi saluti instantes eiusque animarum malis mederi cupientes, attenta locorum conditione, auditis,

quorum interest, pagos Ławisy et Miloniszki, hucusque pertinentes ad parochiam in Marcinkańce, cum suis incolis et familiis a praedicta parochia auctoritate Nostra ordinaria, ad tramitem Codicis J. C. (c. 1427), separamus et ad ecclesiam parochialem in Orany decanatus Trocensis adscripta esse declaramus et statuimus.

In quorum etc.

Datum ex aedibus Curiae Metropolitanae Vilnensis Vilno, die 10 mensis Januarii anni 1934 № 13532.

(L. S.)

† *R. Jałbrzykowski*
Archiepiscopus-Metropolita.

J. Ostreyko
pro Cancellar. Curiae

Dekret erekcyjny parafji Żyrowice.

ROMUALDUS JAŁBRZYKOWSKI
Dei et Sanctae Sedis Apostolicae gratia
ARCHIEPISCOPUS-METROPOLITA VILNENSIS
S. Th. M.

In perpetuam rei memoriam.

Ea, quae pericula submovent et populo Nobis credito levamina praebent, sedulo amplectentes, supplicationibus fidelium loci Żyrowice vicinorumque inclinati, quibus dolentes Nobis exposuerunt, quod cum ipsi sub paroecia Słonimensi exsistant, ob distantiam asperasque vias non possint, praesertim senes, pueri ac debiles, absque maxima difficultate et periculo ad illam pro divinis officiis audiendis et percipiendis Sacramentis accedere, ad dismembrationem et erectionem novae paroecia, prout ipsi postularunt, procedere statuimus.

Idcirco facta per vicarium Nostrum foraneum de mandato Nostro diligenti super expositis inquisitione, auditis quorum interest, loca ex paroecia Słonimensi: Żyrowice (oppidum), Wólka Żyrowicka, Stajki, Przelesianka, Prusowszczyzna, Rusakowo, Scieniewicze, Zalesie, Zahorne, Wierzhoty, Zawiersze, Głowsiewicze, Tuszewicze, Szydłowice (pagus), Szydłowice (praedium), Litwa, Józefin, Wiknia, Lilienberg, Basiny, Lodziny, Krzywa, Nowiny, Wrzos, Andrzejewo — cum hominibus, incolis et familiis, a praedicta parochia Słonimensi auctoritate ordinaria, a Codice J. C. (c. 1427 § 1) Nobis concessa, separamus et ad ecclesiam Exaltationis S. Crucis in Żyrowice cum praedictis locis et districtu, qui hunc in modum delimitatur: ex parte septentrionali et inter septentriones et orientem solem spectante — in vicinia cum parochia Słonimensi — limitibus agrorum coloniae Krzywa,

pagi Tuszewicze, praedii Szydłowice, pagi Szydłowice, et ripis fluminis Szczara; ex parte orientali et meridionali — in vicinia cum parochia Byteń — ripis fluminis Szczara, limitibus agrorum coloniae Andrzejewo, via publica, quae ducit ex Andrzejewo in Zosino usque ad viam publicam, quae vergit ad pagum Głowsiewicze; ex parte occidentali—in vicinia cum parochia Dziewiątkowicze—via publica, quae ducit ad pagum Głowsiewicze, finibus agrorum pagi Głowsiewicze—in parochialem ecclesiam, ad mentem c. 454 § 3, amovibilem, decanatus Słonimensis, erigimus et constituimus, ecclesiaeque praedictae sic in parochialem erectae iura omnia et privilegia, quae parochialibus de iure competunt, concedimus et illis gaudere debere decernimus, cum oblationibus universis certis et incertis, a sacris canonibus concessis et promissis. Ipsamque ecclesiam parochialem ad liberam Nostram et successorum Nostrorum collationem et provisionem, servata forma a sacris canonibus praescripta, spectare et pertinere decernimus.

Pro exercitio autem curae in populum et utriusque sexus fideles in dicto loco et districtu habitantes, dilectum Nobis in Christo presbyterum Leonardum Pukianiec, de cuius vita et moribus plurimum in Domino confidimus, tamquam parochum amovibilem praeficimus et deputamus illique administrationem spiritualium et regimen temporalium rerum plenarie integreque committimus et de ecclesia parochiali sic noviter erecta providemus.

In quorum etc.

Datum ex aedibus Curiae Metropolitanae Vilnensis.

Vilno, d. 12 mensis Januarii anni 1934 № 15503.

(L. S.)

† R. Jałbrzykowski
Archiepiscopus-Metropolita.

J. Ostreyko
pro Curiae Cancellario.

Składanie zeznań o dochodzie.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 13. I. 1934 r., Nr. 16177/L.

Kurja podaje do wiadomości wyciąg z Dziennika Ustaw, № 3 z roku 1934, poz. 13.—Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 3 stycznia 1934 r. *w sprawie przesunięcia na rok 1934 terminu do składania zeznań o dochodzie z art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym*, nast. treści:

„Na podstawie art. 120 ust. 2 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1925 r. № 58, poz. 411) zarządzam co następuje:

§ 1. Termin do składania przez osoby fizyczne i spadki wakujące (nieobjęte) zeznań o dochodzie, wyznaczony w art. 50 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. 1925 r. № 58, poz. 411), przesuwa się na rok podatkowy 1934 z dnia 1 marca do dnia 1 maja 1934 r.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. — Minister Skarbu (—) Wł. Zawadzki".

Ks. J. Ostreyko.
w/z. Kancl. Kurji

Dekret o nowem rozgraniczeniu parafij Pieski (Piaski) — Strubnica.

ROMUALDUS JAŁBRZYKOWSKI
Dei et Sanctae Sedis Apostolicae gratia
ARCHIEPISCOPUS-METROPOLITA VILNENSIS
S. Th. M.

In perpetuam rei memoriam.

Gregis nobis commissi saluti instantes eiusque animarum malis mederi cupientes attenta locorum conditione, auditis, quorum interest, coloniam Wiłki, hucusque pertinentem ad parochiam in Piaski, cum suis incolis et familiis a praedicta parochia auctoritate Nostra ordinaria, ad tramitem Codicis J. C. (c. 1427), separamus et ad ecclesiam parochialem in Strubnica decanatus Wołkowyscensis adscriptam esse declaramus et statuimus.

In quorum etc.

Datum ex aedibus Curiae Metropolitanae Vilnensis
Vilno, die 13 mensis Januarii anni 1934 № 16199.

(L. S.)

† *R. Jałbrzykowski*
Archiepiscopus-Metropolita.

J. Ostreyko
pro Curiae Cancellarius.

Rozkład wizytacji pasterskiej w 1934 r.

KURJA METROPOLITALNA WILEŃSKA
Wilno, dn. 23. I. 1934 r. Nr. 16343.

Kurja niniejszem podaje do wiadomości PW. Duchowieństwa rozkład wizytacji kanonicznej JE. Księdza Arcybiskupa-Metropolity, mającej się odbyć wiosną i w początku lata r. b.:

22.IV. o g. 8 — Nowa-Wilejka.
23.IV. „ 9 — Landwarów.
24.IV. „ 9¹/₄ — Rudziszki.
25.IV. „ 6¹/₂ — Połuknia.
„ „ 10¹/₂ — Olkieniki.
25.IV. o g. 17 — Rudniki.
26.IV. „ 7¹/₂ — Stare-Troki.
„ „ 11¹/₂ — Nowe-Troki.
„ (Konferencja dekanalna).
27.IV. „ 10 — Biała-Waka.

28.IV. o g. 10 — Kalwarja.
29.IV. „ 9 — Niemenczyn.
30.IV. „ 8½ — Sużany.
„ „ 14½ — Jęczmieniszki.
1.V. „ 7½ — Rzesza-Wielka.
„ „ 11½ — Podbrzezie.
2.V. „ 7½ — Mejszagoła.
„ „ 14½ — Olany.
3.V. „ 11½ — Korwie,
„ (Konferencja dekanalna).
4.V. „ 8½ — Dukszty-Pijarskie.
5.V. „ 8½ — Szyłany.
„ „ 11½ — Suderwa.
7.V. „ 7 — Turgiele.
„ „ 14 — Onżadów.
8.V. „ 8 — Soleczniki-Wielkie.
„ „ 13 — Soleczniki-Małe.
„ „ 16½ — Jaszuny.
9.V. „ 7½ — Balingródek.
„ „ 11 — Bujwidze.
10.V. „ 7½ — Bystrzyca.
„ „ 11½ — Michaliszki.
11.V. „ 6 — Gierwiaty.
„ „ 12 — Worniany,
„ (Konferencja Dekanalna).
13.V. „ 8½ — Ławaryszki.
„ „ 14½ — Mickuny.
14.V. „ 8 — Podbrodzie.
„ „ 11½ — Korkożyszi
„ i Orniany.
15.V. „ 7½ — Sorokpol.
„ „ 11 — Strunojcie.
„ „ 16 — Święciany.
16.V. „ 12 — Łyntupy.
„ „ 17 — Komaje.
17.V. „ 6 — Hoduciszki.
„ „ 13 — Wasiewicze.
„ „ 17 — Twerecz.
18.V. „ 8 — Mielegiany.
(Konferencja dekanalna).
O godz. 19 powrót do Wilna.
21.V. „ 9½ — Nowo-Święciany.
„ „ 16 — Kołtyniany.
22.V. „ 13 — Łyngmiany.
„ „ 17 — Połusze.
23.V. „ 7 — Ignalino.
„ „ 10 — Przyjaźń.
„ „ 15 — Kozaczyzna.
24.V. „ 7 — Dukszty kol.
„ „ 11 — Dukszty paraf.
24.V. o g. 16 — Rymszany.
25.V. „ 6 — Daugieliszki.
„ „ 11 — Porynga.
„ „ 15 — Cejkinie.
O godz. 22 powrót do Wilna.
28.V. o g. 7 — Rukojnie.
„ „ 11½ — Miedniki.
(Konferencja dekanalna).
29.V. „ 9 — Ostrowiec.
„ „ 14 — Szumsk.
30.V. „ 8 — Rykonty.
1.VI. „ 7½ — Taboryszki.
„ „ 11 — Rudomino.
2.VI. „ 10 — Porudomino.
3.VI. „ 15 — Widze.
4.VI. „ 10 — Gajdy.
„ „ 16 — Smołwy.
5.VI. „ 6½ — Turmonty.
„ „ 9½ — Tylża.
„ „ 13 — Mieżany.
„ „ 17 — Dryświaty.
6.VI. „ 6 — Pelikany.
„ „ 11½ — Opsa.
„ „ 16 — Dalekie i Bohyń.
7.VI. „ 6 — Zamosze.
„ „ 11 — Belmont.
„ „ 16 — Brasław.
(Konferencja dekanalna).
8.VI. „ 9 — Ikaźń i Przed-
brodzie.
„ „ 16 — Słobódka.
9.VI. „ 9 — Plusy.
„ „ 15 — Druja.
10.VI. „ 15 — Idołta.
11.VI. „ 6 — Leonpol.
„ „ 11 — Miory.
(Konferencja dekanalna).
12.VI. „ 7 — Borodzienicze.
„ „ 16 — Nowy-Pohost.
13.VI. „ 6 — Szarkowszczyzna.
„ „ 11 — Mosarz.
„ „ 17 — Udział.
14.VI. „ 6 — Zalesie.
„ „ 10 — Łużki.
„ „ 16 — Hermanowicze.
15.VI. „ 7 — Hołomyśl.
„ „ 10 — Dzisna.
„ „ 16 — Jazno.
16.VI. „ 6 — Czerniewicze.
„ „ 11 — Zadoroże.

16.VI. o g. 17 — Prozoroki.
17.VI. „ 6 — Bobrowszczyzna.
„ „ 11 — Podświle.
„ „ 15 — Głębokie.
(Konferencja dekanalna).
18.VI. „ 15 — Konstantynów.
18.VI. o g. 19—Konferencja dekanalna w Duniłowiczach dla Duchowieństwa dekanatu nadwilejskiego.
19.VI. o g. 10—Konferencja dekanalna w Konstantynowie dla Duchowieństwa dekanatu świrskiego.
O godz. 18 powrót do Wilna.

Ks. J. Ostreyko
w/z. Kancl. Kurji.

RUCH PERSONALNY.

Na mocy zarządzenia JE. Księdza Arcybiskupa-Metropolity Wileńskiego w składzie osobistym Duchowieństwa zaszły nast. zmiany:

Ks. Edward Corran, prob. w Narwiliszkach, na czas. adm. do Surwiliszek, dn. 16. XII. 33 r. № 15712.

Ks. Aleksander Krzyżanowski, wik. w Suchowoli, na prefekta do Nowej Wilejki, dn. 30. XII. 33 r. № 685.

Ks. Jan Kacperek, pref. z Nowej Wilejki, na pref. do Lidy, dn. 30. XII. 33 r. № 687.

Ks. Stanisław Żabicki wyzn. na prob. do Piesek, dn. 11. I. 34 r. № 16159.

Ks. Michał Boryk, prob. w Trabach, na prob. do Smorgoń, dn. 11. I. 34 r. № 16160.

Ks. Leonard Czerniak, prob. w Smorgoniach, na prob. do Trab, dn. 11. I. 34 r. № 16161.

Ks. Stefan Kiwiński, admin. w Kirjanowcach, na prob. do Narwiliszek, dn. 11.I. 34 r. Nr. 16161.

X. A. Sawicki,
Kancl. Kurji.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

ORĘDZIE J. E. KSIĘCIA-METROPOLITY KRAKOWSKIEGO W SPRAWIE KRÓLOWEJ JADWIGI.

Obchody uroczyste, jakie odbyły się po całej Polsce ku czci królowej Jadwigi, a ostatnio wobec całego Episkopatu polskiego i tysiącznych rzesz, zgromadzonych u stóp Jasnej Góry, wręczenie mi próśb o wniesienie do Stolicy św. gorącego pragnienia, by ona była policzoną do grona Świętych, zniewalają mię do odezwania się w tej sprawie do katolickiego społeczeństwa polskiego. Nadewszystko musimy zjednać sobie błogosławieństwo Boże w tem przedsięwzięciu, a na to potrzeba, byśmy wszyscy w Polsce gorąco o to zanosili modły. Musimy kołatać, by P. Bóg raczył tym razem już doprowadzić starania nasze do upragnionego celu, zaświadczyć znakiem swej wszechmocy zgodność naszych pragnień z wolą Swoją.

Koniecznem jest dalej z naszej strony zbierać wszelkie szczegóły czy to jej życia, czy też kultu, jaki jej był oddawany od chwili jej zgonu. Wzywamy też wszystkich, by, jeżeli co im

jest wiadomem, dokładnie przesyłali pod adresem Kurji arcybiskupiej w Krakowie.

Jak to już gdzieindziej powiedzieliśmy, ufamy mocno, że posiadamy przepiękne dowody nadzwyczajnych cnót naszej Królowej. Podstawą, na której Kościół może oprzeć swój wyrok, jest przedewszystkiem życie osobiste. Życie Jadwigi dojrzewało przez cały przeciąg jej ziemskiej pielgrzymki do coraz to wyższej doskonałości i cnoty, aż wkońcu przeszło w umartwieniu i ofierze z siebie w zupełne wyrzeczenie się w zjednoczeniu z wolą Bożą.

Zawiedzione nadzieje tych, co pragnęli wraz z jej ręką posiąść koronę, jak też i Krzyżaków, strojących się w gorliwość o rozszerzenie wiary, a łaknących tylko zdobyczy, były powodem obrzucenia jej wstrętnemi oszczerstwami. Na nieszczęście oszczerstwa te znalazły i w Polsce wiarę lub też takich, co je powtarzali dla interesu, a nie zamilkły do dzisiaj, i dlatego jesteśmy zmuszeni o nich mówić. Nie obroniło Królowej współczesne „odszczekanie publiczne oszczercy“, ani coraz bardziej rosnąca miłość i cześć narodu. Nieumiano się zdobyć na rozstrzygające poparcie prawdy. Dopiero dzisiejszym wybitnym historykom naszym zawdzięczamy stanowcze wyjaśnienie sprawy jej małżeństwa z Władysławem Jagiełłą, które Stolica św. zbadała i uważała zawsze za ważne.

P. Bóg, doświadczając Jadwigę cierpieniami, prowadził ją drogą uświęconą przez Chrystusa P., która stała się drogą uprzywilejowaną Świętych. Jak to bywa u tych dusz wybranych, gdy one udoskonalone są ogniem boleści i męką krzyżów — równocześnie dzieła przez nich podjęte Bóg błogosławi i daje im nadzwyczajne powodzenie. Tak też było w życiu Jadwigi, sama krzyżami dotknięta, rzuca podwaliny i kreśli wielkie linje swych przedsięwzięć, których nawet nie ma zadowolenia oglądać gdy dojrzeją, — ale one rozwijają się po jej śmierci i przetrwają wieki. Ona położyła fundament pod nawrócenie i połączenie z Litwą, ale dopiero zwycięstwo grunwaldzkie je ustala i zabezpiecza. Ona pracuje nad ożywieniem Akademji Jagiellońskiej i na ten cel oddaje wszystko, co posiada, ale dopiero jej małżonek po jej zgonie wykonuje jej zlecenia. Ziemie ruskie przez nią włączone do państwa polskiego, ale dopiero po długich latach dochodzi tam do unji Kościoła wschodniego.

Królowa Jadwiga działa z najwyższych pobudek, nią kieruje miłość Boża i ludzi, a nie szuka łatwych i szybkich sukcesów dla własnej chwały. Jej działalność jest pracą apostolską, nie zwycięstwem oręża i siły. A nie łatwo znaleźć kogo, ktoby tyle

dusz zyskał Chrystusowi i Kościołowi. Jak jaśnieje cnotami osobistemi, tak też jest wzorem postępowania królewskiego i politycznej działalności, wedle zasad Chrystusowych. Jako królowa — a godność tę wykonywała i po ślubie — przestrzega we wszystkiem sprawiedliwości w rządzeniu, istnieją wyroki sądowe, w których ona broni jej zachowania. Jest jednak i matką swego narodu, z miłością otaczając najbiedniejszych i przychodząc im z pomocą. Zdając sobie sprawę, że potęga i powodzenie państwa przedewszystkiem na wysokim poziomie umysłowym i moralnym poddanych polega, przyswaja narodowi kulturę chrześcijańskiego Zachodu. Jako prawdziwa chrześcijanka usilnie stara się o zachowanie pokoju z państwami sąsiedzkiemi, podbija narody nie wojenną wyprawą, ale braterstwem narodów i siłą prawa działa, by im przysporzyć dobrobyt, ochronić od niebezpieczeństw. Wciela wzniosłą ideę pokoju Chrystusowego w Królestwie Bożem na świecie, w swe panowanie i tym sposobem rozszerza dobroczynność swych rządów i swej działalności na całą ludzkość, która jedynie, idąc za jej wzorem, osiągnąć może owoce upragnionego pokoju, uzyskać nawrót z dziś trapiącego ludzkość niebezpieczeństwa popadnięcia w zdziczenie.

Zebrawszy pokrótce parę myśli, jakie były rzucane wśród uroczystości naszej królowej, widzimy jaką wspaniałą postać mieliśmy na naszym tronie i jak zasłużonem będzie staranie nasze, by ją wynieść na ołtarze. Przedstawia ona nam doskonały typ prawdziwej chrześcijanki, mądrej, wiernej przykazaniom Bożym królowej, dobroczynnej matki narodu i ludzkości. Gorliwie więc musimy zabrać się do zebrania i przedstawienia materjału koniecznego, a ufamy, że całe społeczeństwo nasze będzie w tem pomagało.

Dan w Krakowie, dnia 10 października 1933 r., w rocznicę zwycięstwa pod Chocimem.

† ADAM STEFAN SAPIEHA, Książe Arcybiskup.

NA MARGINESIE POPRAWEK POPULARNEGO KATECHIZMU.

Katechizm dla przygotowania dzieci do pierwszej spowiedzi i komunji św. ułożony przez X. R. Filochowskiego. Wydanie nowe uzupełnione. Nakład i własność Księdza Proboszcza Stanisława Bańkowskiego. Warszawa 1933 r.

Pod takim oto tytułem wyszło ostatnie wydanie znanej powszechnie w całej Polsce katechizmówki ś. p. X. R. Filochowskiego, często nazywanej popularnie: *Filochówką*. Wziętość jej

była i jeszcze jest bardzo wielka, o czem świadczą bardzo liczne wydania w wielu tysiącach egzemplarzy. Ten *katechizm* był nieraz polecany przez Władze diecezjalne dla duszpasterzy i wiernych, a pewien kapłan w latach 1895—1896 napisał i wydał dwutomowe dzieło, oparte jedynie i wyłacznie na tym krótkim *Katechizmie* X. R. Filochowskiego, pod tytułem: *Podręcznik Katechizmowy.* Podręcznik ten okazał się bardzo praktycznym i oddał nieocenione usługi kapłanom przy wykładzie ludowi katechizmu. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, uznając zalety tej katechizmówki, zatwierdziło ją w wydaniu 25-m, jako podręcznik dozwolony dla szkół powszechnych. Wskutek tego „Filochówka" figuruje w spisie podręczników szkolnych na pierwszem miejscu dla oddziału III. Nadto, jeszcze w tymże 1925 r. Władza Archidiecezjalna Warszawska poleciła Księżom Podręcznik X. R. Filochowskiego uważać za katechizm diecezjalny i posługiwać się nim przy nauczaniu dzieci pacierza i prawd Wiary św.

Odtąd *Katechizm* Księdza Filochowskiego jeszcze więcej zyskał na popularności i szybciej zaczął się rozchodzić po Polsce. Dość powiedzieć, że od roku 1924 do dziś dnia wyszło aż dziesięć wydań, a ostatnie zacytowane przeze mnie, jest z kolei 35-te.

Wszystko byłoby dobrze i w porządku; niestety, nasza kochana „Filochówka", na swoje nieszczęście, w ostatnich czasach stała się własnością PW. Ks. St. Bańkowskiego, a Ks. Bańkowski, jako swoją własność, zaczął ją po swojemu uzupełniać i poprawiać, wskutek czego stała się ona „quantum mutata ab illa", którąśmy widzieli i znali w całym szeregu wydań poprzednich. Dziś, gdyby ś. p. Ks. Filochowski powstał z grobu, toby swej katechizmówki nie poznał i do niej się nie przyznał.

Ostatniemu tedy wydaniu „poprawionemu i uzupełnionemu" pragnę poświęcić słów kilka, a zwrócę uwagę na niektóre tylko poprawki i uzupełnienia.

Przedewszystkiem pytanie zasadnicze: Czy wolno było i czy wypadało PW. Ks. Bańkowskiemu brać się do poprawiania i uzupełniania katechizmówki, tak popularnej i napisanej przez Kapłana tak światłego i świętobliwego, jakim był ś. p. Filochowski? Mnie się zdaje, że nie. Coby to np. powiedziano, gdyby komu przyszło do głowy poprawiać, czy też uzupełniać *Trylogję* Sienkiewicza, *Konrada Wallenroda* Mickiewicza, czy któregoś tam z pisarzy kościelnych? Przypominamy sobie, jak przed kilku laty ktoś przerobił na scenę nowelkę Sienkiewicza *Janko*

Muzykant. W całej prasie podjęto alarm i potępiono owego przerabiacza za to, że parodjuje arcydzieło Sienkiewicza i wypacza myśl autora. I słusznie. A czyżby nas nie obowiązywała ta sama etyka? Wolno było Ks. Bańkowskiemu napisać własny, bardzo praktyczny, katechizm; ale nie wolno mu było i nie wypadało „poprawiać i uzupełniać" to, co było i jest samo przez się dobre a nawet doskonałe.

A teraz rozpatrzmy poprawki i uzupełnienia.

Na wstępie umieszczono dwie modlitwy: „Przed nauką" i „Po nauce". Bardzo dobrze, ale należało te modlitwy przedrukować tak, jak one są wydrukowane w Dziennikach Urzędowych, a nie po swojemu, t. zn.: pierwsza modlitwa podana w liczbie mnogiej, a druga w liczbie pojedyńczej. Dalej Imię Najświętszej Maryi należołoby wyróżnić już w samej pisowni od imienia każdej, „Mańki", czy „Marysi" — przez „Y" lub jak niektórzy piszą, przez „yj", stawiąc akcent nad „y". Należałoby zgodnie z Rytuałem aprobowanym dla Polski umieścić wezwanie: *Królowo Polski,* a nie *Królowo Korony Polskiej,* albowiem w Rytuale, jak i w Dekrecie Św. Kongr. Obrz., wyraźnie napisano: *Regina Poloniae.*

Uzupełniono *Katechizmówkę* specjalnym wstępem. Też dobrze, ale na pierwsze pytanie: „Jaki jest znak Chrześcijanina", odpowiada zbyt ogólnikowo: „Krzyż św." O jakim tu krzyżu mowa, nie wiemy; bo krzyż, jak wiadomo, ma wielorakie znaczenie. Dopiero z dalszych pytań i odpowiedzi dowiadujemy się, że tu mowa o „znaku krzyża św." Pytanie № 2 i odpowiedź na nie są też dość zawiłe i ciemne, szczególniej dla dziecka, bo trzeba bardzo się domyślać, jakie prawdy wiary wyznajemy przez *znak krzyża św.*, a niektórych i domyślić się trudno, jak np. że Bóg jest jeden, że Syn Boży stał się człowiekiem i t. d. W P. i O. 3. należałoby ściślej określić wyraz: „wstając", bo tu nie wiadomo, od czego i kiedy wstając, czy od stołu, czy z łóżka, czy z siedzenia. A więc cały ten „wstęp", dodany przez poprawiacza, nic nie wyjaśnia, a tylko raczej zaciemnia i gmatwa sprawę.

W P. i Odp. № 56 niewiadomo po co poprawiacz opuścił wyrazy: „aby uniknąć piekła", kiedy one wprost się napraszają, aby tam pozostały, ponieważ wyżej cały czas była mowa nietylko o niebie, ale i o piekle. — Jeżeli w pytaniu № 57 powiedziano: „Co to są Przykazania Boże"? w liczbie mnogiej, to dlaczego w pytaniu № 110 powiedziano: „Co to jest przykazanie kościelne"? w liczbie pojedyńczej?

Cały dział o przykazaniach Bożych №№ 57 — 109, gdzie tylko „poprawiono“ lub „uzupełniono“, albo „skrócono“, tekst pierwotny, tam poprawiacz albo zaciemnił, albo zagmatwał, albo rozwodnił myśl Autora. Np. Odp. № 82: „Dziecko wtedy okazuje, że ma szacunek i miłość dla rodziców, i że jest do nich przywiązane (jakże to długo), gdy swojem zachowaniem sprawia im radość“ (np. napasie konia w cudzej koniczynie i nikt go nie złapie, *przyp. mój*), „gdy pomaga chętnie rodzicom w pracy, a na starość opiekuje się niemi, pociesza ich i modli się za nich“. No i jaki dzieciak może się nauczyć tej kilkometrowej („poprawionej“) odpowiedzi? Albo P. № 87. „Ten grzeszy przeciwko piątemu przykazaniu, kto nie szanuje swego zdrowia, kto w złości bije, rani, zabija bliźniego“. A więc, rolnicy, pracujący na fabrykach w kopalniach i t. d., grzeszycie ciężko przeciw piątemu przykazaniu Bożemu, przeto albo jedźcie na wakacje, albo zapisujcie się wszyscy do bozrobotnych. I dalej: tylko w złości nie wolno bić, ranić, zabijać, ale bez złości, spokojnie, z zimną krwią można to czynić bez grzechu(?). Tak samo rozwałkował poprawiacz najniepotrzebniej szóste przykazanie Boże przez dodanie trzech bardzo długich i ciężkich odpowiedzi, №№ 92—94, których u Ks. Filochowskiego nie było i które nie są dla wiadomości dzieci potrzebne. Niezbyt jest zrozumiała odpowiedź № 96. „Przez siódme przykazanie P. Bóg nakazuje szanować cudze rzeczy“ i „nie brać ich“. Należało wprzódy powiedzieć: „nie brać“, a dopiero potem wyjaśnić, o ile to było potrzeba, że i wypożyczone trzeba szanować. Paradna jest odpowiedź № 99: „Trzeba szkodę wyrządzoną bliźniemu wynagrodzić, a jego z a s t r a t ę p o n i e s i o n ą p r z e p r o s i ć“. Tak rozumieją często ciemni i chciwi chłopi; ale tak nie wolno pisać w katechizmówce dla ludu księdzu, który podjął się cudzą katechizmówkę poprawiać.

„Poprawione“ określenie Sakramentów brzmi jakoś dziwnie: „Sakramenta są to znaki widzialne, ustanowione przez P. Jezusa“. Znaków widzialnych Pan Jezus, zdaje się, specjalnie nie ustanawiał, a „poprawione“ wyrażenie: „odbieramy łaskę“ o wiele jest gorsze od wyrzuconego: „otrzymujemy“.

Zdaje się, bez potrzeby i bez pożytku poprawiacz zanadto skrócił cały ustęp o Sakramentach św. od N. 137 do N. 143. Przy określeniu poszczególnych Sakramentów przy jednych użył wyrażów: „ustanowiony przez P. Jezusa“, a przy drugich opuścił. Należało tedy albo użyć wszędzie, albo zaznaczywszy wprzódy ogólnie, że P. Jezus je ustanowił, opuszczać wszędzie, a nie bałamucić.

Szczególniejszą uwagę chcę zwrócić na № 263, str. 58. Jest to określenie i to „poprawione“ sakramentu Małżeństwa. Jak określa Ks. R. Filochowski, to wiemy; ale posłuchamy, jak go określa Ks. Bańkowski. „Małżeństwo jest to sakrament, ustanowiony przez Chrystusa Pana, dający prawo zamieszkania pod wspólnym dachem i do bogobojnego wychowania dzieci“. Nie powiedziano, komu mianowicie ten sakrament daje prawo zamieszkania pod wspólnym dachem. Tysiące ludzi na całym świecie zamieszkują pod jednym wspólnym dachem i nikt im tego prawa nie kwestjonuje, albowiem ani Bóg, ani Kościół, ani prawodawstwo świeckie nie zna takiego prawa, któreby zabraniało ludziom mieszkać pod jednym wspólnym dachem. Gdyby było inaczej, to stosunki ludzkie stałyby się wprost niemożliwe. Następnie, gdyby wierzyć „poprawionemu“ określeniu, to żadna niezamężna tercjarka lub matka chrzestna, żaden braciszek zakonny, a nawet i ksiądz, ponieważ sakramentu małżeństwa nie przyjmował, przeto i wychowywać dzieci nie mają prawa! Ale co najważniejsze w tem określeniu, to to, że ono odbiera sakramentowi charakter nadprzyrodzony, a sprowadza go do rzędu zwykłego związku prawnego (śluby cywilne), dającego ludziom prawo „zamieszkania pod jednym dachem i chowania dzieci“.

Ustęp o „Modlitwie“ W. Ks. B. uzupełnił pytaniem: „Za kogo mamy się modlić“ № 270 i, jak zwykle — „sążnistą“ odpowiedzią. Ta odpowiedź długa, trudna do spamiętania, całości jednak nie obejmująca, mogłaby być pominięta, by nie obciążać pamięci i słabych główek dziecięcych. Poprawione określenie cnoty jest znacznie gorsze, niż u ks. Filochowskiego, bo jakkolwiek „nawyknienie“ też nie jest wielką cnotą, to jednak o wiele jest większą i doskonalszą, niż „skłonność“ (№ 274), bo to już jest prawie bez żadnej zasługi, a poprostu wrodzona, wlana i przez Boga dana.

Nie wiadomo poco i naco W. Ks. Bańkowski wyrzucił z książeczki „Sposób służenia do Mszy św.“ Przez to utrudnił nie jednemu chłopakowi nauczenie się „Ministranturki“. Natomiast dobrze zrobił, że na samym końcu książeczki umieścił „Anioł Pański“. Lecz i to umieszczenie zepsuł jakimś dziwacznym, bałamutnym, pseudopatrjotycznym tytułem: „Za dusze poległych za Ojczyznę“. A ponieważ tysiące naszych ojców, a szczególniej naszych kochanych matek, sióstr i drogich krewnych nie miało tego zaszczytu polec za Ojczyznę, a umarło wśród pracy i trudów codziennych w domu, przeto oni i nie mają prawa do tej

pięknej, a rzewnej modlitwy, śpiewanej czy odmawianej przez dziatwę po skończonej katechizacji lub i w późniejszym wieku.

Ładny obrazek na początku książeczki należało opatrzyć tytułem, kto to jest, czy św. Stanisław Kostka, czy św. Aloizy Gonzaga, czy może św. Kazimierz—Patronowie młodzieży, a nie zmuszać dzieci albo i dorosłych domyślać się, zgadywać lub rozpoznować z „rysów twarzy". A może jeszcze byłoby lepiej nie usuwać obrazka, zamieszczonego w wydaniu 30—„*Chrystus naucza i błogosławi dzieci*".

Cena książeczki jest stanowczo za wysoka. Przed wojną ta sama książeczka, w p r a w d z i e n i e p o p r a w i o n a, ale kosztowała zaledwie trzy kopiejki, co na obecną cenę wynosi około 15 groszy, lecz nie 25 groszy.

Ks. H. Hryhorowicz.

UROCZYSTOŚCI PAPIESKIE W LUTYM.

Dnia 6 lutego rb. przypada **12-ta rocznica obioru** *Jego Świątobliwości Ojca św. na Stolicę Najwyższego Pasterstwa w Kościele katolickim. Dnia 12-go tegoż miesiąca* — **rocznica uroczystej koronacji.**

Cały świat katolicki z okazji tych rocznic wzniesie do Boga modły za Pasterza Pasterzy i Ojca Chrześcijaństwa a jednocześnie uczci je stosownemi obchodami.

Archidiecezja wileńska w uchwałach Synodu (Stat. 123 § 2) ma stały przepis, podający wskazówki w sprawie obchodu tych rocznic. Zgodnie z tym przepisem, należy zawczasu poinformować wiernych o obchodzie i odpowiednio obchód urządzić.

Nabożeństwo z nauką w kościele, akademja poza kościołem — oto zasadnicze momenty.

Domine, salvum fac Pontificem nostrum **Pium!..**

K R O N I K A

I. Stolica Apostolska.

Świętość powołania kapłańskiego. — Ojciec św., przyjmując na posłuchaniu alumnów Papieskiego Seminarjum Francuskiego wraz z profesorami i nowym rektorem, wygłosił dłuższe przemówienie, w którem zwrócił szczególniejszą uwagę na świętość powołania kapłańskiego, którego celem jest wszczepianie w ludzi owoców Odkupienia rodzaju ludzkiego. Jako takie, powołanie kapłańskie różnić się winno od wszelkich zawodów, którym się ludzie w życiu poświęcają.

Konsystorz Papieski. — Dnia 11 bm. odbył się Konsystorz papieski w sprawie przedłożonych czterech wniosków kanonizacyjnych. W konsystorzu wzięło udział dwudziestu kardynałów, trzech patrjarchów i 40

arcybiskupów i biskupów. Po wypowiedzeniu się obecnych w sprawie przedstawionych wniosków i jednomyślnem zaakceptowaniu ich, Ojciec św. zalecił dalsze modły i ustalił daty uroczystości kanonizacyjnych. 4-go marca nastąpi kanonizacja bł. Marji-Michaeli, założycielki Zgromadzenia Sióstr Nieustającej Adoracji Najśw. Sakramentu, 11-go marca — bł. Ludwiki de Marillac, założycielki Zgromadzenia Córek Miłosierdzia, 19-go marca — bł. Pompiljusza-Marji Pirrottiego, pijara i 1 kwietnia — bł. Jana Bosco.

Nuncjusz Papieski w Hiszpanji. — Nuncjuszem papieskim w Hiszpanji został mianowany JE. Ks. Arcyb. Piotr Ciriaci, dotychczasowy nuncjusz apostolski w Pradze.

II. Kronika archidiecezjalna

Akcja rekolekcyjna na Wileńszczyźnie. — Staraniem Katolickiego Związku Polek archidiecezji wileńskiej zostały zorganizowane rekolekcje zamknięte dla Pań z inteligencji. Ćwiczenia rekolekcyjne rozpoczęły się dnia 4 stycznia wieczorem w zakładzie SS. Misjonarek pod kierownictwem ks. dr. Kazimierza Kucharskiego T. J. i zakończone zostały dn. 8 stycznia wspólną Komunją św. rekolektantek. W rekolekcjach wzięło udział 38 Pań, biorących udział w pracach K. S. P., Sodalicji Maryańskiej Pań, Panien i Nauczycielek, Konferencyj świętego Wincentego à Paulo i innych. Należy podkreślić fakt, że wiele osób, które zgłosiły swój udział w rekolekcjach, nie należy do żadnej organizacji i dopiero po odbytych rekolekcjach zdeklarowało swój udział w pracach Akcji Katolickiej; wielu zgłaszającym się na rekolekcje trzeba było, niestety, odmówić z powodu braku miejsca. — Sodalicja Mężczyzn z inteligencji czyni starania, by w roku bieżącym urządzić rekolekcje zamknięte. Wobec tego powstaje nagła potrzeba przygotowania domu rekolekcyjnego. Jaka szkoda, że wiele gmachów poklasztornych w archidiecezji została zużytkowana na cele, nie mające nic wspólnego z życiem religijnem.

Koło Inteligencji Katolickiej. — Koło Inteligencji Katolickiej w roku bieżącym znacznie się rozszerzyło. Zebrania odbywają się stale co dwa tygodnie. Dn. 4 lutego rb. o godz. 10 w kość św. Jana odbędzie się wspólna Msza św.

Uroczystość tytularna „Dzieła Matki Boskiej Powołań". — Dn. 2 lutego przypada uroczystość tytularna „Dzieła Matki Boskiej Powołań". Nabożeństwo i przyjęcie nowych członków odbędzie się w kość. św. Michała Arch. w Wilnie. Wieczorem zaś o godz. 6 ogólne miesięczne zebranie członków.

III. Kronika krajowa.

Uroczystości papieskie. — W większości diecezyj polskich rocznice obioru i koronacji Ojca św. będą obchodzone w dn. 18 lutego.

Konferencja Episkopatu Polski. — Dnia 10 bm. w pałacu arcybiskupim w Warszawie odbyło się posiedzenie Komisji prawnej Episkopatu Polski. W obradach wzięli udział Ich Eminencje Księża Kardynałowie. IIEE. Księża Metropolici: Sapieha, i Jałbrzykowski, Ks. Biskup Przeździecki oraz Ks. Biskup Łukomski

Uroczystości rodziny chrześcijańskiej. — Dnia 7 stycznia r. b. w I niedz. po Trzech Królach, obchodzono w wielu znaczniejszych miastach uroczystość rodziny chrześcijańskiej. Zwłaszcza Poznań i Lwów urządziły to niezwykle uroczyście. W Poznaniu J. Em. Ksiądz Prymas Dr. Hlond przy tej okazji wygłosił podniosłe przemówienie, w którem podkreślił niebezpieczeństwa, grożące rodzinie, oraz zasady, na których się rodzina opiera.

Zjazd XX. Moderatorów Sodalicyj Maryańskich. — Dn. 11—12 stycznia rb. odbył się w Warszawie Zjazd XX. Moderatorów z całej Polski. Odbyły się dwa zebrania plenarne oraz cztery sekcyjne z nast. referatami, które wygłosili: ks. Sopuch T. J. *Metodyka pracy sodalicyjnej*, ks. dr. St. Bross — *Sodalicja a Akcja katolicka*, ks. dr. W. Roztworowski— *Sodalicje Młodych*, ks. R. Moskała T. J. — *Sodalicje wobec ruchu rekolekcyj zamkniętych*, JE. Ks. Biskup W. Dymka — *Kształcenie sodalisów do współżycia z aktualnem życiem Kościoła*, ks. Franciszek Kwiatkowski T. J. — *Niebezpieczeństwa grożące Sodalicjom i sodalisom z zewnątrz*, ks. J. Roztworowski T. J.—*Sodalicje żeńskie*, ks. dr. Wł. Lewandowicz — *Nowe prądy w życiu kobiecem a Sodalicje.*

Ingres i konsekracja w Przemyślu.—Ingres J. E. Księdza Biskupa przemyskiego, Franciszka Bardy, do katedry odbył się w niedzielę, d. 21 stycznia b. r. Bezpośrednio po ingresie odbyła się konsekracja nowomianowanego Sufragana przemyskiego, J. E. Księdza Biskupa Wojciecha Tomaki, której dokonał J. E. Ks. Biskup Barda przy współudziale IIEE. Księży Biskupów Franciszka Lisowskiego z Tarnowa i Eugenjusza Baziaka, Sufragana Lwowskiego.

Zjazd eucharystyczny młodzieży męskiej. — Płocki Związek Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Męskiej organizuje na pierwsze dni czerwca b. r. związkowy zjazd eucharystyczny. Na zjazd przybędą druhowie SMP. z terenu całej diecezji płockiej. Poza uroczystościami, odbędą się podczas zjazdu obrady w szeregu sekcjach. Celem zjazdu jest pogłębienie duchowe naszej młodzieży zorganizowanej. Przygotowania do zjazdu są już w toku.

Nowe pismo diecezjalne.—Ukazał się pierwszy numer nowego tygodnika diecezji tarnowskiej p. t. *Nasza Sprawa* pod redakcją ks. prałata Józefa Chrząszcza. Na czele widnieje gorąca odezwa JE. Ks. Biskupa Ordynarjusza, d-ra Franciszka Lisowskiego. Całość wykazuje nastawienie wybitnie praktyczne, zmierzające do ożywienia życia parafjalnego i organizacyj katolickich.

Pismo dla Czechów na Wołyniu. — W Pradze zaczął wychodzić miesięcznik katolicki pod tytułem *Probuženi*, przeznaczony dla tej części kolonistów czeskich na Wołyniu, którzy w liczbie około dziesięcu tysięcy dusz należą do Kościoła katolickiego. Na czele pierwszego numeru *Probuženi* widnieje podobizna JE. Ks. Biskupa Łuckiego, D-ra Szelążka.

Pielgrzymka do Ziemi św. — Zapowiadana już na początek roku bieżącego Pielgrzymka Narodowa do Ziemi św. z okazji Roku Jubileuszowego, wyruszy z Polski w dniu 20 lutego pod kierownictwem JE. Ks. Biskupa Polowego W. P., Józefa Gawliny. Pielgrzymka ta odbędzie podróż morską największym polskim okrętem „Polonia“, zatrzymując się po drodze i zwiedzając Konstantynopol oraz Ateny.

Nowy Rektor Misji Polskiej we Francji.—Na miejsce księdza prałata Łagody, który ustąpił ze stanowiska rektora Misji Polskiej we Francji, mianował JEm. Ks. Kardynał Prymas księdza d-ra Witolda Paulusa, proboszcza parafji św. Trójcy w Poznaniu. Nowy rektor, urodzony w r. 1892, studja uniwersyteckie odbywał w Rzymie, w Warszawie, w Palestynie i Stanach Zjednoczonych. Ks. Rektor Paulus odnacza się wielką znajomością zagranicy, przebywał bowiem przez długie lata w różnych częściach świata. Ks. dr. Paulus obejmuje rektorat Misji Polskiej we Francji z dniem 1 lutego r. b.

Jubileusz kapłański JE. Księdza Biskupa Pińskiego.—W dn. 2 lutego

r. b. przypada 25-lecie sakry kapłańskiej JE. Ks. Kazimierza Bukraby, Biskupa diecezji pińskiej. Zorganizowaniem obchodu w całej diecezji zajął się komitet organizacyjny na czele z J. E. Ks. Dr. Karolem Niemirą, Biskupem Sufraganem Pińskim. Uroczystości mają się odbywać podług ustalonego programu, z wykluczeniem niepotrzebnych wydatków.

IV. Kronika zagraniczna.

600-lecie kanonizacji św. Dominika.—W związku z przypadającem w lipcu r. b. 600-leciem kanonizacji św. Dominika odbędzie się w Rzymie w dniach 3—7 maja rb. międzynarodowy zjazd Tercjarzy zakonu św. Dominika. Zjazd zakończony zostanie w dniu 9 maja wspólnem odwiedzeniem relikwij Świętego, spoczywających w Bolonji.

Wystawa obrazująca sowiecką propagandę bezbożniczą. — Staraniem Międzynarodowego Porozumienia przeciw III Międzynarodówce urządzono ostatnio w Genewie wystawę, obrazującą metody bezbożniczej propagandy sowieckiej. Zebrano tu książki i pisma sowieckie, ze słynnym *Bezbożnikiem* na czele, poświęcone walce z religją, wszelkie plakaty, fotografje, ulotki i inne przedmioty mające walkę tę skutecznie ułatwić. Ohydne w swej treści te dokumenty są żywem zaprzeczeniem twierdzeń niektórych osobistości, zwiedzających Rosję dzisiejszą, że walka z religją tam nie istnieje i nie przybrała olbrzymich rozmiarów. Należy podkreślić, iż eksponaty są dowodem graniczącego wprost z obłędem ubóstwa myśli wojującego bezbożnictwa.

Zjazd międzynarodowy studentów katolickich. — Pod przewodnictwem ks. biskupa Chaptal'a, sufragana paryskiego, rozpoczęły się w Paryżu obrady międzynarodowych katolickich dni akademickich. W obradach biorą udział przedstawiciele studentów francuskich, polskich, niemieckich, angielskich, austrjackich, belgijskich, węgierskich, szwajcarskich, luksemburskich, ormiańskich i brazylijskich.

Międzynarodowy kongres muzyki kościelnej w Akwizgranie. — Rozpoczął się tu wielki kongres muzyki kościelnej. Reprezentowani są kompozytorzy Polski, Francji, Belgji, Niemiec, Holandji, Włoch, Austrji, Danji, Szwajcarji, Hiszpanji, Węgier. Polskę reprezentuje ks. prof. Gieburowski z Poznania, jako delegat Ks. Prymasa. Ks. Giebuzowski wykonał motet na chór mieszany.

Hitlerowcy w Austrji a katolicyzm. — Wychodzący w Grazu *Süd-Deutsches Tageblatt* donosi, że narodowi socjaliści Styrji, Karyntji i Salzburga, jako protest przeciwko listowi pasterskiemu episkopatu austryjackiego, postanowili występować z Kościoła katolickiego.

Nauka religji w szkołach niemieckich. — Na mocy konkordatu z Rzeszą i w związku z przygotowywanym układem z kościołem ewangelickim ma być uregulowana ostatecznie kwestja nauczania religji w szkołach. Według postanowień konkordatu, w przyszłości nauka religji ma być przedmiotem obowiązkowym również w szkołach zawodowych. Dla uregulowania tej sprawy ministerstwo spraw wewnętrznych Rzeszy ma według doniesienia *Deutsche Gemaindetag* udzielić krajom odpowiednich pełnomocnictw. W Prusach ma być już przygotowane w porozumieniu z miarodajnemi czynnikami kościelnemi rozporządzenie wykonawcze o wprowadzeniu nauki religji do szkół zawodowych.

Drukowano za zezwoleniem J. E. Księdza Arcybiskupa - Metropolity.

Redaktor i Wydawca KS. LEON ŻEBROWSKI, Kan. Kapit. Metropol.
DRUKARNIA ARCHIDIECEZJALNA W WILNIE.

W ROKU ŚWIĘTYM DO ZIEMI ŚWIĘTEJ.

Liga Katolicka w Katowicach (*Piłsudskiego Nr. 58)* organizuje w końcu lutego (20) r. b. ostatnią w ciągu Świętego Roku Jubileuszowego Pielgrzymkę do Ziemi Świętej. Celem udostępnienia udziału w niej szerokiemu ogółowi, ustalona została wyjątkowo niska cena zł. 875. — Cena ta obejmuje nietylko podróż, pomieszczenie w hotelach i wyżywienie lecz również paszport zagraniczny i wszystkie potrzebne wizy. Podkreślić należy, że podróż morską odbędzie Pielgrzymka kl. II na polskim okręcie transatlantyckim „Polonia". Rzecz oczywista, że osoby, które będą chciały korzystać z jeszcze większego komfortu w podróży będą mogły podróżować w kl. I i korzystać z hoteli luksusowych. Dla osób, które będą sobie życzyły zwiedzić w czasie pobytu na Bliskim Wschodzie — Egipt, zorganizowana zostanie dodatkowo 2-tygodniowa wycieczka do tego kraju. Zgłoszenia udziału w Pielgrzymce przyjmowane są przez Ligę Katolicką w Katowicach, (Piłsudskiego 58) oraz przez biuro „FRANCOPOL" w Warszawie, (Mazowiecka 9) tylko do dnia 31 stycznia 1934 r. Nadmienić należy, że w związku z Pielgrzymką wydany został specjalny prospekt, zawierający szczegółowy program i omawiający wszystkie warunki udziału, który wysyłany jest na żądanie bezpłatnie.

DZIEŁA JE. KS. BISKUPA PAWŁA KUBICKIEGO
Sufragana Sandomierskiego.

1. *Kb.* Wspomnienia z polskiej pielgrzymki do Rzymu 1922. Sandomierz cena 1 zł.

2. *Franciszek Kabe.* Ścieżki młodości wielkich mężów. Sandomierz 2 t. Cena 12 zł.

3. *Franciszek Kabe.* Stanisław Tarnowski z całkowitą bibljografją dzieł i prac piśmienniczych tego pisarza. Sandomierz 1919 r. Cena 2.50 zł.

4. *Paweł Kubicki bp. s.s.* Katechizm dla uczącej się młodzieży katolickiej, wyd. trzecie, zatwierdz. przez Min. W. R. i O. P. Sandomierz 1929. Cena 3.50.

5. *Walter.* Kapłan katolicki, 2 tomy. Tłumaczył *Paweł Kubicki bp. s s.* Sandomierz 1930. Cena 15 zł.

6. *Paweł Kubicki bp. s.s.* Społeczna działalność Kościoła w Polsce i martyrologjum rzymsko-katolickiego duchowieństwa oraz wiernych pod zaborem pruskim i rosyjskim. Sandomierz 1930 Cena 3 zł.

7. *Paweł Kubicki bp. s. s.* Antoni-Ksawery Sotkiewicz, biskup sandomierski. Zarys monograficzny. Sandomierz 1931. Cena 12 zł.

Franciszek Kabe. Św. Stanisław Kostka. Sandomierz 1928. Cena 1 zł.

9. *Franciszek Kabe.* Tadeusz Kościuszko. Sandomierz 1928. Cena 1 zł.

10. *Franciszek Kabe.* Karol Antoniewicz. Sandomierz 1929. Cena 1 zł.

11. *Franciszek Kabe.* Jan-Aloizy Matejko. Sandomierz 1929. Cena 1 zł.

12. *Kb.* Zbiorek religijnych pieśni dla użytku wiernych, str. 268. Sandomierz 1932. Cena 1 zł.

13. Bojownicy Kapłani za sprawę Kościoła i Ojczyzny w latach 1861—1915. Opracował *Paweł Kubicki bp. s. s.* 3 t. Sandomierz 1933.

Wydział Prasowy przy Kurji Metropolitalnej Wil. (Zamkowa 8) podaje do wiadomości, iż są do nabycia KARTKI DO SPOWIEDZI WIELKANOCNEJ w polskim i litewskim języku. 1000 egz. — 2.50 zł. Tam również można nabywać ulotki do rozdawania przy kweście kościelnej lub w czasie kolendy.

NOTATKA BIBLJOGRAFICZNA.

Don Inigo. **Synowie szatana.** Płock. Skład główny w księgarni nakładowej B-ci Detrychów, str. 127.

Ostatniemi czasy ukazała się na półkach księgarskich książka pod wyżej zacytowanym tytułem. Jest to przeróbka i częściowy przekład publikacji pod tytułem *Syny djawoła* (Synowie djabelscy) rosyjskiego pisarza *Radjonowa*, wydanej w Belgradzie (1932), z uwagami kryjącego się pod pseudonimem *Don Iniga* autora, mającemi na względzie Polskę.

W formie dialogu pomiędzy żydami Dikisem, wysokim masonem, a Lipmanem, pionkiem masońskim, publicystą, autor wykazuje, do czego i jakiemi drogami, posługując się masonerją, dążą kierownicy świata żydowskiego. Celem ich opanowanie świata gojów. Opanowawszy prasę wszechświatową, która w 90% należy do żydów, narzucił się Izrael światu na kierownika w dziedzinie myśli i słowa. Depcząc z nienawiścią potem wszystkiem, co przerasta miernotę i płytkość talmudystyczną i rasową indolencję semitów, każe samym podeptanym podnosić i wysławiać wszystko to, co od żydów lub pod dyktandem żydowskiem wychodzi w świat. Mając w ręku pieniądz i zarabiając nawet na kataklizmach dziejowych i własnych klęskach, żydzi miewają nieraz decydujący głos w polityce wszechświatowej, której każą rozwijać program, ułożony przez powagi zakonspirowane naczelnego Sanhedrynu.

Żyjąc tylko widokami ziemskiemi, żydzi, oczywiście, musieli utkwić całkiem w państwie „księcia świata tego", całkowicie mu się oddać, a wypowiedzieć walkę „Przedwiecznemu", utwierdzając kult zła, fałszu, demoralizacji—kult szatana na ziemi, w którym rolę narodu—arcykapłana pełnić będzie Izrael, sprowadzając „gojów" do właściwej im roli bydląt, których jak bydlęta będzie się traktowało.

Taka jest treść tej nowej książki. Trudno nie przyznać jej w wielu wypadkach racji, zwłaszcza że narody w swoich dziejach ostatnich lat z niezwykłą ścisłością wypełniają nakreślony w tym dialogu program. Szkoda tylko, że autor w końcowych uwagach zbyt śmiało twierdzi, że jednym ze środków ratowania Polski przed grożącem jej niebezpieczeństwem jest monarchja. A czyż nie dwory wypielęgnowały masonerję?

W każdym razie książka warta przeczytania: daje ona wiele do myślenia. *W-a.*